

SPROGSTART 1-3 ÅR

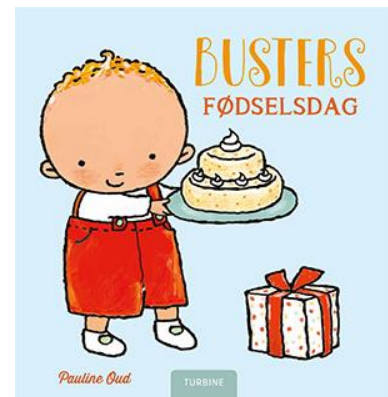
Trin-for-trin

Busters fødselsdag af Pauline Oud (2019)

Tema: Hvem spiser hvad? Om mad og kager

Billedbogen *Busters fødselsdag* er valgt, da den gennem enkle illustrationer og tekst kan give anledning til at sætte ord på, hvem der spiser hvad.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Busters fødselsdag* af Pauline Oud
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Konkreter: Hund, pølse, mus, ost, fugl, orm
- 6 billedkort til skumtarning
- 6 billedkort til Story Sequencer
- A4-ark med billeder af dyrenes mad
- Remserne *Vil I smage* og *Bager* af Lotte Salling

Ting og sager, du selv skal finde

- Diverse ting til fødselsdags-legebord

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.

Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – *Busters fødselsdag*

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Busters fødselsdag* af Pauline Oud
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Hund, pølse, mus, ost, fugl, orm

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om mad og kager, og hvem der spiser hvad!

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkreter fra sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Hvem tror du har fødselsdag?

Generalisere: Det er Busters fødselsdag, og han bliver fejret. Kender du nogen, som har haft fødselsdag?

Argumentere: Tror du, katten kan lide andemad? Hvorfor kan katten ikke lide andemad?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Se, hunden elsker at spise pølse. Hvad elsker hunden at spise?

Hjælpes ad: Lad os tælle hvor mange oste musen har. Peg i bogen mens I tæller

Begrænse valg: Mon fuglen kan lide at spise orm eller kattermad?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – *Busters fødselsdag*

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Busters fødselsdag* af Pauline Oud
- A3-kopi af bogen
- Ark: Billedbogssnak
- Konkreter: Hund, pølse, mus, ost, fugl, orm

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om mad og kager, og hvem der spiser hvad!

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Brug billedbogens illustrationer samt konkrete fra sprogstartsposen til at understøtte samtalen. Spørgsmålene følger billedbogens opslag.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Brug pegning til at understøtte barnets sprog

- Reager, når barnet peger, og sæt ord på, hvad der peges på.
- Peg selv på spændende objekter og sæt ord på, hvad du peger på.

(Justin Markussen-Brown, *Sprogvinduet – Guiden til dit barns sprogudvikling*, 2019, s. 111)

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – *Busters fødselsdag*

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Busters fødselsdag* af Pauline Oud
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Hund, pølse, mus, ost, fugl, orm
- 6 billedkort til skumtarning
- 6 billedkort til Story Sequencer
- A4-ark med billeder af dyrenes mad
- Remserne *Vil I smage* og *Bager* af Lotte Salling

Ting og sager, du selv skal finde

- Diverse ting til fødselsdags-legebord

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om mad og kager, og hvem der spiser hvad!

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Lucy Cousins: *Med Malle til bryllup*. Lamberth, 2018
- Antje Damm: *Ulven og fluen*. Turbine 2019
- Suzi Eszterhas: *Dyreunger spiser*. Staarup, 2019
- Roger Priddy: *Spisetid* – en papbog med høj kontrast. Mais & Co., 2018
- Kirstine Lyngklip Svansø: *Lille trolde bager*. Vild maskine, 2019
- Andre bøger om Buster af Pauline Oud: *Busters potte* og *Busters sut*.

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

2020

SPROGSTART 1-3 ÅR

Fokusord til *Busters fødselsdag*

En kage - Se kagen! Er det en stor eller en lille kage? Er der flødeskum på kagen?

At have fødselsdag – Se katten! Er det mon katten, der har fødselsdag? Hvad vil det sige at have fødselsdag? Hvor mange år er du?

Kattemad – Vil katten spise kage? Hvad vil katten spise?

En and – Se anden! Hvad kigger anden på? Hvad spørger Buster Anden om?

At rappe – Anden rapper. Kan du rappe som en and? Hvad laver anden i vandet? Hvad vil anden gerne spise?

Andemad – Hvad er andemad? Har du smagt andemad? Tror du, at andemad smager godt?

En hund – Se hunden! Hvad siger en hund? Kan en hund rappe? Mon kagen er til hunden?

En pølse – Se, hunden gør! Og logrer med halen. Kan du logre med halen? Hunden elsker pølser! Kan du lide pølser? Spegepølse? Kødpølse? Røde pølser? Brune pølser? Medisterpølse? Blodpølse? Rullepølse?...

Mus – Se musen! Er musen stor eller lille? Buster peger på kagen. Kan du pege på kagen? Kan du pege på musen?

At pibe – Musen piber. Kan du pibe som en mus? Kan musen rappe? Kan musen gøre? Nej! Musen kan pibe.

En ost – Se ostene! Hvor mange er der? Se! Der er huller i osten. Har du set en ost med huller i? Kan du lide ost?

En gris – Se grisen! Den har en tryne. Og to ører. Hvor mange ben har en gris? Tror du, kagen er til grisen?

At grynte – Hvordan lyder det, når en gris grynter? Kan en gris rappe? Kan en gris gøre? ...

Æbleskræller – Grisen elsker æbleskræller! Hvad er æbleskræl? Har du smagt æbleskræl?

Fugl – Se fuglen! Den har et næb. Og to vinger. Hvor mange ben har en fugl? Hvad mon fuglen siger?

Orm – Hvad har fuglen i næbbet? En orm! Leg orme på gulvet.

Ballon – Se! Hvad holder anden i den ene vinge? En ballon! Har du leget med en ballon?

Fødselsdagssang – Hør! Der er nogen, der synger fødselsdagssang! Hvem har fødselsdag? Var det ... katten? Anden? Hunden? ...

Fødselsdagsfest – Se Buster! Han er glad! Det er Buster, der har fødselsdag. Kagen er til ham!

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Busters fødselsdag* - peg i bogen undervejs

Se på bogens forside. Hvad kan du se? Kan du se en kage på et fad? Kan du se en gave? Kan du se Buster? Hvilken farve har Busters bukser? Har Buster sko på? Ser Buster sur eller glad ud? Hvorfor mon Buster er glad?

Se katten! Hvilken farve er katten? Har katten en hale? Hvor sidder kattens hale? Hvor mange ører har katten? Hvor mange øjne har katten? Hvad siger en kat? Kan du sige som en kat? Kan du spinde som en kat? Se kattens knurhår. Hvad bruger katten mon knurhårene til? Hvad kan en kat lide at spise?

Katten kan lide kattemad! Har du set en kat spise kattemad? Har du set en kat spise mus? Peg på anden. Hvad siger en and. Kan en and flyve? Kan en kat flyve? Kan anden lide kage? Hvad kan anden lide at spise? Anden kan lide at spise andemad. Hvor finder anden andemad? Kan en and svømme? Kan den dykke? Svøm og dyk som en and.

Se hunden! Den har et blå halsbånd på. Hvorfor har hunden mon halsbånd på? Hvor mange ben har en hund? Hvor mange ører har en hund? Har hunden en hale? Hvad kan hunden gøre med sin hale? Mon hunden kan lide kage?

Hunden vil ikke spise kage. Den vil hellere spise ... pølse! Er hunden glad eller sur? Hvordan kan du se, at hunden er glad. Hunden logrer med halen. Kan du logre med halen som en hund? Kan du gø som en hund? Har du set en hund logre med halen? Har du hørt en hund gø?

Se musen! Hvilken farve er musen? Hvilken farve er musens hale? Mon musen kan spise kage? Hvad vil musen gerne spise?

Se ostene! Ostene har huller. Hvor mange oste er der? Kan du lide ost? Kender du nogen, der spiser ost?

Se grisen! Grisen har en tryne, fire ben og en hale. Hvad siger grisen? Kan du sige som en gris? Kan grisen spise kage?

Hvad vil grisen gerne spise? Grisen kan lide at spise næsten alting. Men grisen her vil allerhelst have æbleskræller. Har du smagt æbleskræl? Kan du lide æbler med skræl på? Har du set et æble blive skrællet?

Se fuglen! Den har vinger. Mon den kan flyve? Hvor mange ben har fuglen? Hvor mange ben har Buster? Hvor mange ben er det nu, at grisen har?

Jo! Fuglen kan flyve! Har du set en fugl flyve? Kan du flyve. Spred 'vingerne' ud og leg, at I flyver som fuglen. Har du set en fugl spise orm? Kan du lide orm?

Katten, anden, hunden, musen, grisen og fuglen vil ikke spise kage. Men hvem vil så? Det vil Buster! Det er nemlig Buster, der har fødselsdag. Se fødselsdagsbordet! Peg og sig sammen alt det, I kan se ... kage, sugerør, hatte, gaver ...

2020

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Busters fødselsdag*

Sproglege

Hvem spiser hvad?: Sæt de 6 billedkort af dyrene i skumterningen. Lad A4-arket med dyrenes mad ligge på gulvet ved siden af jer. Lad børnene skiftes til at kaste terningen. Lander terningen fx på katten, så lad børnene finde billedet på A4-arket med den mad, som katten kan lide. Spørg børnene, om de tror, at katten kan lide andre ting end kattenmad. Tal om, hvad dyrene siger. Gør som dyrene: Svøm, dyk og rap som anden. Logr med halen og gø som hunden, gør jer små og pib som mus. Sæt ord på alt det, I gør!

Remser: *Vil I smage og Bager* af Lotte Salling.

Dæk et fødselsdags-legebord: Brug hvad I har af plastiktallerkner, krus, flag, serpentiner, balloner og legemad. Inviter hunden, musen og fuglen (og måske andre bamsere, dukker og lign.) til fødselsdagsfest og syng fødselsdagssang! Tal om de forskellige fødselsdagsgæsters livretter.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Story Sequencer: Sæt de 6 billedkort af dyrene i Story Sequenceren. Indtal på forhånd sætninger, der passer til de enkelte billeder. Fx: *Hvad spiser fuglen?* Lad A4-arket med dyrenes mad ligge på gulvet ved siden af jer. Hjælp hinanden med at finde billedet med den mad, som dyret spiser.

Story Sequencer: Sæt på forhånd billedkort af dyrene i Story Sequenceren og lad børnene indtale lyd til billederne. Spørg fx: *Hvad spiser fuglen?* Optag børnenes svar på Story Sequenceren.

Talende æsker: Læg pølsen, osten og ormen i hver sin æske og indtal på forhånd ordene: *Hvem spiser pølse? Hvem elsker ost? Hvem spiser orm* på de tre æsker. Åbn derefter æsken og lyt. Find derefter hunden, musen og fuglen og hjælp hinanden med at stille dem ved de rigtige æsker.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Bag fødselsdagskage eller boller: Tal om det, I kommer I skålen, når I bager. Æg, sukker, mel etc.

Tal om det, I rører med, pisker med, måler med. Tal om, hvad I kan lide at spise.

2020

SPROGSTART 1-3 ÅR

Forældrespor – Busters fødselsdag af Pauline Oud
(2019) Om hvem, der spiser hvad og om mad og kager

Sproglege

Hvem spiser hvad? Find dyr, bamser eller andet legetøj. Tal om, hvad de forskellige dyr kan lide at spise. Tal om, hvad I kan lide at spise.

Dæk et fødselsdags-legebord! Brug hvad I har af plastiktallerkner, krus, flag, serpentiner, balloner og legemad. Inviter de forskellige dyr og bamser, I har til fødselsdagsfest og syng fødselsdagssang! Tal om de forskellige fødselsdagsgæsters livretter.

Bag fødselsdagskage eller boller. Tal om det, I kommer i skålen, når i bager. Æg, sukker, mel etc. Tal om det, I rører med, pisker med, måler med. Tal igen om, hvad I kan lide at spise.

Litteraturforslag

Lucy Cousins: *Med Malle til bryllup*. Lamberth, 2018

Antje Damm: *Ulven og fluen*. Turbine 2019

Suzi Eszterhas: *Dyreunger spiser*. Staarup, 2019

Roger Priddy: *Spisetid* – en papbog med høj kontrast. Mais & Co. , 2018

Emmanuelle Massonau: *Albert har fødselsdag*. Bolden, 2019

Kirstine Lyngklip Svansø: *Lille trolde bager*. Vild maskine, 2019

Gunilla Wolde: *Totte bager, i Totte går ud og andre historier*. Carlsen, 2019

Andre bøger om Buster af Pauline Oud: *Busters potte* og *Busters sut*.

Et lille tip

Brug pegning til at understøtte barnets sprog

- Reager, når barnet peger, og sæt ord på, hvad der peges på.
- Peg selv på spændende objekter og sæt ord på, hvad du peger på.
(Justin Markussen-Brown, *Sprogvinduet – Guiden til dit barns sprogudvikling*, 2019, s. 111)

2020

